

Î N C H E I E R E

10 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Cumpata Valeriu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cumpata Valeriu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la includerea în calculul pensiei pentru limita de vîrstă a stagiului suplimentar de cotizare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, casată hotărîrea și încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 14 mai 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă :

La 23 aprilie 2014, Cumpata Valeriu a depus cererea de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la includerea în calculul pensiei pentru limita de vîrstă a stagiului suplimentar de cotizare.

În motivarea acțiunii a indicat că la 12 august 2013, a depus Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Rîșcani, mun. Chișinău o cerere, anexînd toate actele necesare pentru a beneficia de pensie pentru limita de vîrstă.

Inițial i-a fost stabilită o indemnizație de 106 lei, din motiv că nu ar fi acumulat stagiul necesar de cotizare pentru stabilirea pensiei, ulterior însă, după multiple adresări, i-a fost stabilită pensia în sumă de 528,79 lei, reieșind din stagiul de cotizare de 12,3 ani, deși, pe parcursul activității sale, dînsul a acumulat un stagiul de 29 ani.

Consideră că pîrîtul neîntemeiat i-a refuzat includerea în stagiul de cotizare perioada de la 20 martie 1975 pînă la 31 decembrie 1977, cînd a activat în cadrul SA „Taxi Service”, și perioada 1978 – 1989, 1994 - 1999 cînd a activat în cadrul SRL „Holding Moldsindbalneotur”, pe motiv că nu s-au păstrat și nu au fost prezentate actele care confirmă venitul asigurat în aceste perioade. Or, conform art. 52 alin.(4) din Legea privind pensiile de asigurări sociale nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, perioadele respective urmau a fi substituite cu un număr similar de luni de activitate nemijlocit anterioare.

Solicită obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale includerea în calculul pensiei a stagiului de muncă în perioada de activitate 07 octombrie 1970-19 decembrie 1999.

Prin hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chişinău din 14 mai 2015, acţiunea a fost repusă în termen şi admisă parţial, fiind obligată Casa Naţională de Asigurări Sociale să includă perioada de activitate a lui Cumpata Valeriu la SA „Taxi Service” de la 27 martie 1975 pînă la 19 decembrie 1977 în stagiul de cotizare la calcularea pensiei pentru limită de vîrstă.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 29 octombrie 2015 a fost admis apelul declarat de Casa Naţională de Asigurări Sociale, casată hotărîrea primei instanţe şi emisă o nouă hotărîre prin care acţiunea a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Pentru a decide astfel, instanţa de apel a remarcat prevederile art. 17 din Legea contenciosului administrativ care reglementează termenele de adresare în instanţa de contencios administrativ şi a reţinut că termenul de 30 de zile prevăzut de Legea contenciosului administrativ pentru contestare în instanţa de judecată a refuzului Casei Naţionale de Asigurări Sociale nr. V-Aud-203/245-13, a început să curgă pentru Cumpata Valeriu din momentul cînd i-a fost adus la cunoştinţă acest refuz, şi anume la 14 ianuarie 2014, şi a expirat la 14 februarie 2014, pe cînd cererea de chemare în judecată a fost depusă doar la 23 aprilie 2014, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege.

Totodată, cu referire la prevederile art. 116 CPC, şi art. 271 alin. (1) Cod civil, care reglementează repunerea în termen şi aplicarea prescripţiei extinctive, instanţa de apel a stabilit că nici în cererea de chemare în judecată şi nici pe parcursul examinării cauzei în fond Cumpata Valeriu nu a solicitat repunerea acţiunii în termen.

La 06 ianuarie 2016, Cumpata Valeriu a declarat recurs împotriva deciziei instanţei de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanţei de apel cu menţinerea hotărîrii primei instanţe.

În motivarea recursului a invocat că în cadrul examinării cauzei instanţa de apel nu a aplicat legea care urma să fie aplicată şi anume art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţia CEDO şi a interpretat eronat legea, din care motiv decizia pronunţată urmează a fi casată ca ilegală.

Menţionează că prin respingerea acţiunii ca fiind depusă tardiv, instanţa la lipsit de dreptul de proprietate, or, prin prisma art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţia CEDO, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauza de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional.

Sub acest aspect, mai indică recurentul că art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţia CEDO nu garantează dreptul la pensie într-o anumit quantum, însă în cazul în care conform legislaţiei naţionale persoana are dreptul la pensie, această indemnizaţie urmează să fie examinată ca proprietatea asupra căreia au incidenţă prevederile art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţia CEDO, iar dacă quantumul pensiei este micşorat, acest fapt este o imixtiune în folosirea dreptului de proprietate, care urmează să fie îndreptăţit.

Mai indică recurentul că instanţa de apel ajungînd la concluzia omiterii de către el a termenului de prescripţie la depunerea acţiunii în judecată, a interpretat eronat prevederile art. 271 Cod civil, întrucît cererea cu privire la apărarea unui drept încălcat se respinge pe motivul omiterii termenului numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripţia, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond, însă, la examinarea cauzei în prima instanţă pîrîtul nu a solicitat respingerea acţiunii ca fiind depusă tardiv.

Or, prin prisma art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, iar în cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

La 15 februarie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință asupra recursului declarat de Cumpata Valeriu, invocînd netemeinicia acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din actele cauzei Cumpata Valeriu a primit copia deciziei instanței de apel din 29 octombrie 2015 la data de 17 decembrie 2015, fapt ce se confirmă prin recipisa semnată de acestai (f.d. 106).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 06 ianuarie 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Cumpata Valeriu este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Sub acest aspect, Colegiul apreciază critic argumentele recurentului cu referire la faptul că pîrîtul în prima instanță nu solicitat respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv, iar în acest sens instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 271 CC, or, încă în referința din 22 decembrie 2014, depusă la cererea de chemare în judecată a lui Cumpata Valeriu, pîrîtul Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat prevederile art. 25 din Legea contenciosului administrativ și a solicitat respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv (f.d. 40-41).

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Cumpata Valeriu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor susținute și în cadrul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Cumpata Valeriu asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Cumpata Valeriu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Cumpata Valeriu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas